

**Ocena osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego będącego
podstawą do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego
dr n. med. Henryka Szymańskiego**

Informacje wstępne

Dr n. med. Henryk Szymański urodził się w 1968 r. we Wleniu. W 1994 r ukończył Wydział Lekarski Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Po stażu podyplomowym, okresie pracy w Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego we Wrocławiu i w NZOZ, pracował w latach 1995–2014 na stanowisku starszego asystenta w Oddziale Pediatrycznym w Szpitalu im. Św. Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy gdzie od roku 2015 pełni obowiązki Kierownika.

W 2006 r uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy: *Wpływ szczepów Lactobacillus rhamnosus na przebieg ostrej biegunki u niemowląt i dzieci do 6 roku życia* na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Krakowie (promotor prof. dr hab. Piotr Heczko).

W 1998 r uzyskał I stopień a w 1990 r II stopień specjalizacji z pediatrii, pierwszy z wyróżnieniem. Ukończył studia podyplomowe w zakresie coaching.

Uzupełniał wiedzę specjalistyczną na kilku kursach kierunkowych (m.in. University of Cambridge), w tym przygotowujących profesjonalnie do badań naukowych (Systematic Review & Meta-Analysis Course).

Ocena osiągnięcia naukowego

Przedmiotem oceny było przedstawione osiągnięcie naukowe w formie monografii autorstwa habilitanta pt.: *Lactobacillus reuteri DSM 17938 w leczeniu ostrej biegunki infekcyjnej u dzieci*, wydanej przez Wydawnictwo Medycyny Praktycznej, Kraków ISBN 978-83-7430-582-2.

Przedstawiona praca są jest konsekwencją i podsumowaniem głównych zainteresowań naukowych Habilitanta oraz prac prowadzonych od okresu uzyskania tytułu doktora nauk medycznych.

Przedstawiona monografia jest solidnie wykonaną pracą naukową i kontynuacją wcześniejszych badań poszukujących klinicznych dowodów dokumentujących znaczenie probiotyków w leczeniu ostrych biegunek u dzieci. Znany powszechnie jest fakt, że wśród wielu spośród dostępnych na rynku preparatów bakterii probiotycznych tylko nieliczne z nich mają udokumentowaną skuteczność kliniczną. Wybrany do badań *Lactobacillus reuteri* DSM 17938 (*L. reuteri*) jest jednym z tych probiotyków, który jest rozpatrywany m.in. jako potencjalnie skuteczny w leczeniu ostrych biegunek u dzieci.

Celem wykonanych badań była ocena skuteczności badanego szczepu *L. reuteri* w leczeniu ostrej biegunki infekcyjnej u dzieci. Autor dokonał próby weryfikacji tak postawionego celu pracy poprzez analizę metabolomu kału i analizę znaczenia kalprotektyny oraz ocenę kolonizacji przewodu pokarmowego przez *L. reuteri* u dzieci z ostrą biegunką infekcyjną leczonych tym probiotykiem. Kolejnym celem pracy była analiza czynników wpływających na wystąpienie pozytywnej odpowiedzi na leczenie.

Badanie zostało przeprowadzone z randomizacją, metodą podwójnie ślepej próby, z placebo. Zostało zaakceptowane przez właściwą Komisję Bioetyczną i co ważne zarejestrowane na stronie ClinicalTrials.gov (NCT02989350). Protokół badania został, co należy podkreślić, opublikowany w recenzowanym czasopiśmie przed włączeniem do badania pierwszego pacjenta (Szymański H, Szajewska H. *Efficacy of Lactobacillus Reuteri DSM 17938 for the Treatment of Acute Gastroenteritis in Children: Protocol of a Randomized Controlled Trial. JMIR Res Protoc 2017;6:e164.*).

Ocenie zostało poddane 100 dzieci (po zrandomizowaniu 91) poniżej 5-go roku z ostrą biegunką infekcyjną leczonych w Oddziale Pediatrycznym Szpitala im. Świętej Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy. Określono pierwotne i wtórne punkty końcowe. Liczebność grupy badanej była może niezbyt imponująca (zwłaszcza do badań metabolomu i oceniających znaczenie kalprotektyny) ale wystarczająca do przeprowadzenia analizy badań. Prezentacja wyników jest prawidłowa i czytelna.

Najistotniejszą częścią pracy są wyniki, które zostały omówione po każdym z grup badań jako podsumowaniu wyników i w formie dyskusji. Dyskusji krytycznej, która świadczy o logicznych rozterkach z jakimi musiał się zmierzyć badacz realizujący pracę ale także o tym, że rozumiał jej zalety i ograniczenia. Uzyskane wyniki wskazują, że u dzieci z ostrą biegunką infekcyjną stosowanie *L. reuteri* w porównaniu z placebo jako uzupełnienie standardowego nawadniania nie wpływa na skrócenie czasu trwania biegunki, jednak ma wpływ na czas hospitalizacji. Ważna jest obserwacja, wskazująca

na fakt, że kolonizacja badanego probiotyku nie ma wpływu na klinicznie istotne punkty końcowe. Określono znaczenie kalprotektyny i metabolity sprzyjające wystąpieniu kolonizacji.

Przedłożone mi do recenzji osiągnięcie habilitacyjne oceniam pozytywnie. Porusza aktualne i ważne problemy współczesnej pediatrii, dostarczając nowych, krytycznych i interesujących obserwacji dotyczących leczenia ostrej biegunki infekcyjnej u dzieci. Nie mam zasadniczych uwag krytycznych w stosunku do założonego modelu badań, ich przeprowadzenia i interpretacji wyników.

Temat poruszony w rozprawie został przedstawiony z właściwymi akcentami ważności. Praca została zwięźle zredagowana i starannie wykonana.

Moim zdaniem monografia spełnia warunki pozwalające uznać, że jest samodzielnym rozwiązaniem przez jej Autora problemu naukowego. Zaprezentowane obserwacje są nowatorskie, część z nich już weszło do obiegu informacji naukowej, bowiem zasadnicza część wyników badań przedstawionych w monografii, została już po złożeniu dokumentacji habilitacyjnej, opublikowana w czasopiśmie z IF (*Szymański H, Szajewska H. Lack of efficacy of Lactobacillus reuteri DSM 17938 for the treatment of acute gastroenteritis: A Randomized Controlled Trial. Pediatr Infect Dis J. 2019, 38(10):e237-e242. (IF-2.317)*)

Ocena dorobku naukowego

Działalność naukowa habilitanta obejmuje autorstwo oryginalnych prac naukowych, prac poglądowych, prac kontrybutorskich oraz doniesień zjazdowych międzynarodowych i krajowych.

Dorobek naukowy dr n. med. Henryka Szymańskiego to 11 prac oryginalnych znajdujących się w bazie Journal of Citation Reports, których punktacja według załączonego wykazu bibliografii sporządzonego przez Oddział Informacji Naukowej i Bibliografii Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu wynosi: **IF 30,452** (jako pierwszy Autor dwóch prac z IF - **5,123**); punkty MNiSW **323** (w tym jako pierwszy autor **51**). Index-h Hirscha wynosi **6**, liczba cytowań według Web of Science **173**.

Prace oryginalne powstały głównie po uzyskaniu stopnia doktora, a swój wkład w ich powstanie Habilitant określił na od 5 – 80%.

Dorobek uzupełniają: współautorstwo 2 prac kontrybutorskich (IF 99,228), 4 prace oryginalne umieszczone w czasopismach bez IF (w tym 2 przed uzyskanie stopnia

doktora), 5 prac poglądowych (w tym 2 przed doktoratem), 1 praca umieszczona w suplemencie z IF-2, 1 rozdział w monografii, 1 praca popularno-naukowa oraz 8 doniesień zjazdowych (w tym 7 ze zjazdów międzynarodowych).

Tematyka prac, podobnie zresztą jak monografii koncentruje się głównie na zagadnieniach typowo pediatrycznych związanych z leczeniem ostrej biegunki u dzieci, stosowaniem probiotyków i leczeniem infekcji dróg oddechowych. Większość dobrze opublikowanego dorobku, dotyczącego głównie zagadnień związanych ze stosowaniem probiotyków, powstało dzięki współpracy z prof. współpracę z profesor Hanną Szajewską z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Tu należy wymienić prace dotyczące problemów i możliwości stosowania płynów do nawadniania doustnego czy prace dotyczące stosowania probiotyków u dzieci w profilaktyce biegunek przy stosowaniu antybiotykoterapii.

Współpraca z zespołem profesor Hanny Szajewskiej zaowocowała także nagrodą zespołową naukową drugiego stopnia za współautorstwo cyklu prac dotyczących leczenia ostrej biegunki infekcyjnej u dzieci, przyznaną przez Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Habilitant nie był kierownikiem ani wykonawcą projektów/grantów naukowych, nie przebywał na dłuższych stażach doskonalących w ośrodkach poza krajem.

Ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej

Działalność dydaktyczna, z racji miejsca w którym pracuje dr n. med. Henryk Szymański, jest w sposób oczywisty ograniczona głównie do kształcenia kadr. Był kierownikiem specjalizacji z pediatrii 3 lekarzy, obecnie jest kierownikiem specjalizacji z pediatrii kolejnych 3. Należy podkreślić, że oddział pediatryczny, którego jest kierownikiem posiada akredytację do prowadzenia specjalizacji z pediatrii i prowadzenia stażów z pediatrii dla innych specjalizacji medycznych.

Habilitant kieruje oddziałem, na którym odbywają m.in. praktyki studenci medycyny, sprawował opiekę nad studentami w ramach obozu naukowego Studenckiego Koła Naukowego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, który odbywał się w Szpitalu im. Św. Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Wakcynologii (jest członkiem Komisji Rewizyjnej), był członkiem Polskiego Towarzystwa Probiotycznego i Prebiotycznego i niestety krótko, członkiem Polskie Towarzystwa Pediatrycznego.

Był członkiem komitetów organizacyjnych 3 krajowych konferencji naukowych.

Wniosek końcowy

Najważniejsze składowe dorobku zostały wypracowane w głównej mierze po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Dorobek naukowy jest spójny tematycznie a niektóre z wartościowych, wnoszących nowe treści do nauki wyników badań już weszło do światowego obiegu informacji naukowej. Osobisty wkład kandydata należy oceniać jako raczej zespołowy (2 prace oryginalne jako pierwszy autor z IF >5).

Przedłożona do oceny monografia stanowiąca osiągnięcie naukowe świadczy o konsekwencji kierunku zainteresowań naukowych Habilitanta i jest solidnym opracowaniem i rozwiązaniem naukowym postawionych celów, ważnych dla kliniki pediatrycznej. Świadczy o tym, że Autor rozprawy jest dobrze przygotowany metodycznie i merytorycznie do prowadzenia samodzielnych badań. Rozprawa jest pewnym wkładem habilitanta w rozwój dyscypliny naukowej, którą reprezentuje. Jestem przekonany, że przedłożona mi do recenzji jako osiągnięcie naukowe monografia spełnia założone cele i odpowiada warunkom stawianym rozprawie na stopień doktora habilitowanego nauk medycznych.

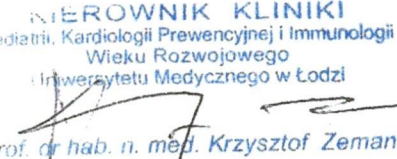
Brak udziału w grantach i roli kierowniczej w zespołach badawczych i stosunkowo skromne osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzatorskie wynikają w sposób oczywisty z możliwości ośrodka, w którym pracuje habilitant. Tym bardziej należy z uznaniem ocenić jego zaangażowanie się we współpracę z prof. Hanną Szajewską, którą kształtowała jego osobowość naukową. Taką możliwość umiał wykorzystać a finalnie potrafił przeprowadzić badania prowadzone według klasycznych zasad badań klinicznych.

Oceniając nie tylko dokonanie naukowe ale i cały dorobek naukowy, umiejętność współpracy z ośrodkami klinicznymi uważam, że habilitant spełnił kryteria pozytywnej oceny w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego określone w odpowiednich Ustawach. Dlatego przedkładam wniosek o dopuszczenie dr n. med. Henryka Szymańskiego do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Lódź, 28 października 2019 r

prof. dr hab. n. med. Krzysztof Zeman

CIEROWNIK KLINIKI
Pediatrii, Kardiologii Prewencyjnej i Immunologii
Wieków Rozwojowych
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

prof. dr hab. n. med. Krzysztof Zeman